

Najczęściej zadawane pytania

1. W jakiej formie należy przekazać sprawozdanie?

- Ustawodawca nie określił formy przekazania sprawozdania, ale PGW WP razem z GIOŚ udostępniają na swoich stronach internetowych arkusz, który ułatwi gminom proces sprawozdawczy. Arkusz ten zostanie rozesłany do gmin przez regionalne zarządy gospodarki wodnej w ramach usprawnienia corocznej sprawozdawczości.

2. Komu należy przekazać wypełnioną ankietę?

- Wypełnioną ankietę w wersji elektronicznej należy przekazać właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

3. Do kiedy należy przekazać sprawozdanie?

- Sprawozdanie należy przekazać do 30 kwietnia każdego roku następującego po roku, za który sporządzane jest sprawozdanie.

4. Jakich rodzajów umów dotyczą kolumny 23 i 24?

- Kolumny te dotyczą umów gminnych i prywatnych (w tym pisemnych i ustnych).

5. Czy w sprawozdaniu należy wykazywać mobilne kontenery sanitarne, przenośne toalety oraz przenośne umywalki?

- Obiekty te spełniają definicję zbiorników bezodpływowych. Brak trwałego związania z gruntem oraz mobilność takich systemów nie może stanowić argumentu dla ich wyłączenia z systemu gospodarowania ściekami, określonego w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej: ucp). Jednak w przypadku braku pełnych informacji o takich obiektach w odniesieniu rocznym powoduje, że dopuszcza się ich nieujmowanie w sprawozdaniu.

6. Jak rozumieć „liczbę właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe”?

Co w sytuacji, gdy właściciel ma kilka nieruchomości?

- Aby nie powstały niejasności, w ankiecie wprowadzono tylko pojęcie liczby nieruchomości, z których odebrano nieczystości ciekłe. Sprawozdanie powinno obejmować wszystkie zamieszkałe zarówno na stałe, jak i czasowo (sezonowo) nieruchomości wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

7. Co z umowami ustnymi?

- Kodeks Cywilny dopuszcza stosowanie umów ustnych. W kwestii wywozu nieczystości nie ma tutaj wyjątku. Prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa jest obowiązkiem własnym gminy. Gmina w sprawozdaniu powinna starać się wykazać też umowy ustne, przy czym „funkcjonowanie” takiej umowy musi być potwierdzone posiadaniem przez właściciela (lub zarządcę) nieruchomości dowodów uiszczenia opłat za usługi w zakresie odbioru nieczystości ciekłych. Przez takie dowody należy rozumieć faktury i paragony fiskalne, jednak zgodnie z art. 6 ust. 1a ustawy ucp rada gminy może określić (w drodze uchwały) w zależności

od lokalnych warunków, inne sposoby udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

8. Co w przypadku, gdy gmina przejmuje obowiązek opróżniania zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków na podstawie art. 6a ucpg?

- W przypadku, gdy realizując działania na podstawie art. 6a, gmina nie zawarła umów z właścicielami, to ich nie wykaże. Gmina ma obowiązek wykazać wszystkie zbiorniki bezodpływowe i POŚ na swoim terenie.

9. Czy należy określić ilu konkretnie zbiorników bezodpływowych dotyczy dana częstotliwość odbioru nieczystości ciekłych (np. nieruchomości zamieszkałe przez 1 osobę, tereny rekreacyjne)?

- Nie. W sprawozdaniu jest tylko częstotliwość, która jest określona w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie.

10. Czy w zezwoleniu na opróżnianie zbiorników bezodpływowych należy wskazać wszystkie stacje zlewne, z których przedsiębiorca dostarczy zapewnienie o gotowości przyjmowania nieczystości ciekłych jako te, do których może on dostarczać nieczystości ciekłe?

- W sprawozdaniu należy wykazać tylko te stacje zlewne, które faktycznie przyjmowały nieczystości ciekłe. Stacje zlewne, które zadeklarowały gotowość do przyjęcia nieczystości, ale w roku sprawozdawczym ani razu ich nie odebrały, nie są wykazywane.

11. Ile razy w ciągu roku należy opróżniać zbiornik bezodpływowy?

- Częstotliwość odbioru wszystkich nieczystości ciekłych od właścicieli nieruchomości ustala rada gminy. Właściciel nieruchomości powinien pozbywać się nieczystości ciekłych niezwłocznie po lub tuż przez zapełnieniem się urządzenia przeznaczonego do gromadzenia nieczystości ciekłych.

12. Czy wymaganą liczbę mieszkańców nieruchomości należy podać na 31 grudnia w roku, za który obowiązuje sprawozdanie?

- Tak, liczba ta powinna być wykazana według stanu na 31 grudnia danego roku.

13. Czym są „nieczystości ciekłe”?

- Są to ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych lub osady z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.

14. Ile razy w ciągu roku należy opróżniać nieczystości ciekłe z osadników przydomowych oczyszczalni ścieków?

- Częstotliwość opróżniania przydomowych oczyszczalni ścieków powinna być adekwatna do liczby osób zamieszkujących na nieruchomości i korzystających z takiego zbiornika. Jest też zależna od wielu innych czynników, takich jak wielkość oczyszczalni, rodzaj oczyszczalni. Taka czynność powinna być wykonywana zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentacji dołączonej do urządzenia.

15. Czy właściciel nieruchomości niezamieszkałej, ale wyposażonej w zbiornik bezodpływowy, musi podpisać umowę usługi wywozu nieczystości ciekłych?

- Nie. Właściciele, którzy nie produkują nieczystości ciekłych, nie muszą podpisywać umów. Obowiązkiem gminy jest posiadanie informacji, czy dana nieruchomość rzeczywiście nie generuje

ścieków (weryfikacja umów na wywóz odpadów, stan licznika głównego wody w przypadku podpięcia nieruchomości do sieci wodociągowej, itp.).

16. W jaki sposób uzupełnić tabelkę sprawozdawczą w części dot. kontroli?

- Jeżeli jednocześnie kontrolowana jest liczba posiadania umów i liczba dowodów uiszczenia opłat, to należy w kolumnie 35 wpisać „1” i w kolumnie 36 również „1”. Wartości te traktujemy rozłącznie, a zatem są to 2 kontrole, chociaż wykonane w tym samym czasie.

17. W jaki sposób kontrolować właścicieli działek letniskowych, na których mieszczą się toalety kompostujące?

- Toaleta kompostująca (sucha) również podlega kontroli. Taką toaletę również należy opróżniać za pośrednictwem firm asenizacyjnych. Na dowód wykonania tego obowiązku należy przedstawić umowę oraz dowody uiszczenia opłat za usługi.

18. Co w sytuacji, gdy jeden zbiornik bezodpływowy obsługuje dwa budynki mieszkalne?

- Jeżeli te budynki znajdują się na dwóch różnych działkach, to traktujemy je osobno (dwie nieruchomości). Jeśli kilka budynków znajduje się na terenie jednej działki i są obsługiwane przez jeden zbiornik bezodpływowy, to traktujemy to jako jedną nieruchomość.

19. W jaki sposób należy podać ilość wody pobranej przez użytkowników nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej? Co w przypadku poboru wody ze studni?

- Należy dane odczytać z wodomierza, a w przypadku poboru wody ze studni, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody, należy przyjąć zużycie 36 m³ wody na rok na jednego mieszkańca (w tym wypadku pomocnicze będą dane z kolumn 12 i 13). Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wykonują obowiązki własne gminy, dlatego powinny dysponować takimi informacjami i przekazać je na żądanie gminy, na terenie której funkcjonują.

20. Czy obligatoryjne jest podanie danych w kolumnach 12, 13, 31 i 32?

- Są to dane dodatkowe, ich wpisanie nie jest obligatoryjne, jednakże są to dane publiczne wymagane przy innych sprawozdaniach, dla porządku zalecamy ich uwzględnienie. Każda gmina powinna posiadać takie informacje.

21. Jakiego rodzaju meldunku dotyczą dane w kol. 10 i 11?

- Dane te dotyczą meldunku stałego oraz tymczasowego.

22. Kol. 20 – co oznacza „całkowita ilość ścieków powstających w całej gminie”? Chodzi o wszystkie ścieki (razem z wodami przypadkowymi) czy ścieki zafakturowane (sprzedane)? Czy należy podawać te dane?

- W tej kolumnie chodzi o ścieki z przydomowych oczyszczalni ścieków, szamb i kanalizacji, razem z wodami przypadkowymi. Podanie tych danych jest wymagane Dyrektywą Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych i wynika z obowiązku udostępniania informacji o środowisku, które są informacjami znajdującymi się w posiadaniu władz publicznych lub informacjami przeznaczonymi dla władz publicznych (art. 8. Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Dane te są również wymagane przez Główny Urząd Statystyczny.

23. Kol. 23 – co w przypadku zawarcia aneksu do takiej umowy (np. doprecyzowującego adres właściciela, urządzenie gromadzące ścieki, warunki płatności)? Czy należy też uwzględnić aneksy?

- Nie, kolumna dotyczy tylko umów, aneksów nie wliczamy.

24. Co w sytuacji, gdy w trakcie roku sprawozdawczego na nieruchomości nieskanalizowanej wyposażonej w zbiornik bezodpływowy zaczęto gromadzić nieczystości w osadniku w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków – jakie dane podawać w poszczególnych kolumnach na dzień 31.12.2024?

- W takim wypadku należy podawać dane na 31.12.2024, a więc z uwzględnieniem nowych przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.

25. Jak należy wypełniać sprawozdanie w przypadku Rodzinnych Ogródków Działkowych, gdy liczba osób zamieszkałych i zameldowanych wynosi 0, a istnieją zbiorniki bezodpływowe? Np. ROD mieszczą się na trzech działkach, a zbiorników jest 20.

- W takim wypadku liczymy jako 3 działki (nieruchomości) z 20 zbiornikami bezodpływowymi.

26. Jak dokładnie ścieki należy uwzględniać w kolumnie nr 27?

- Należy uwzględnić ścieki ze zbiorników bezodpływowych, osady oraz ścieki przywiezione przez pojazdy asenizacyjne.

27. W jaki sposób uwzględniać Toi-Toi?

- Z racji tego, że tego typu nieruchomości są tylko na pewien okres, a sprawozdanie dotyczy końca roku sprawozdawczego, prosimy o ujmowanie informacji o takich obiektach na 31 grudnia 2024 roku. W tym wypadku nie należy uzupełniać danych dotyczących liczby osób korzystających z takich nieruchomości, ponieważ nie jest możliwe ich zliczenie (chyba, że znana jest ich dokładna liczba).

28. Czy dla kolumn 14, 15 i kolejnych, należy uwzględniać firmy, które korzystają ze zbiorników bezodpływowych/poś?

- Tak, należy ująć takie informacje, ponieważ sprawozdajemy wszystkie zbiorniki mieszczące się na terenie gminy.

29. Czy systemy teleinformatyczne mogą służyć za środek umożliwiający przeprowadzenie kontroli, o których mowa w kol. 33-34?

- Tak, bierzemy pod uwagę taki środek kontroli.

30. Czy w kol. 18 należy wykazać ilość wody w m³ pobranej przez użytkowników nieruchomości wyposażonych w zbiornik bezodpływowy przy gospodarstwie rolnym, posiadającym jednocześnie dom jednorodzinny podłączony do sieci kanalizacyjnej?

- Tak, ponieważ zbiornik bezodpływowy obsługuje gospodarstwo rolne, a w sprawozdaniu oczekujemy informacji dot. wszystkich zbiorników na terenie gminy, czyli również obsługujących wspomniane gospodarstwa rolne, szkoły, zakłady produkcyjne itd.

31. Czy w przypadku posiadania kilku wodomierzy, należy podać informację zbiorczą ze wszystkich urządzeń pomiarowych (również tych obejmujących wodę bezpowrotnie zużytą)?

- Tak, prosimy o podawanie informacji zbiorczej ze wszystkich wodomierzy. Przypominamy również, że w przypadku poboru wody ze studni, zgodnie z rozporządzeniem, należy przyjąć 36 m³ wody na rok na jednego mieszkańca.

32. Czy w przypadku posiadania jednego wodomierza zliczającego wodę zużytą zarówno w domu jednorodzinnym, jak również na cele gospodarstwa rolnego, należy wyliczyć proporcjonalnie zużycie wody wyłącznie na cele bytowe?

- W przypadku, gdy wodomierz wykazuje ilość wody pobranej tylko na cele bytowe, podajemy informacje z wodomierza. W momencie, gdy wodomierz „obsługuje” gospodarstwo rolne oraz dom jednorodzinny, należy wyliczyć szacunkowe zużycie 3 m³/miesiąc/mieszkańca.

33. Co należy rozumieć przez całkowitą ilość ścieków powstających w całej gminie (kol. 20)?

- Należy przez to rozumieć wszystkie ścieki powstające w gminie, czyli kanalizacyjne, ze zbiorników bezodpływowych, z przydomowych oczyszczalni ścieków.

34. Czy w kolumnie 21 należy zliczać wszystkie wywozy zorganizowane komercyjnie przez gminne zakłady komunalne wraz z wywozami zastępczymi, czy powinno się zliczać wyłącznie wywozy zastępcze gmin?

- Należy w takim przypadku zliczać wszystkie wywozy zorganizowane komercyjnie przez gminne zakłady komunalne wraz z wywozami zastępczymi.

35. Co w sytuacji, gdy na nieruchomości skanalizowanej znajduje się zbiornik bezodpływowy (nie został zdemontowany, ale jest nieużywany)? Czy taki zbiornik powinien być wliczany do ogólnej liczby zbiorników, nieruchomości, zliczać zameldowanych i zamieszkałych itd.? Czy powinien dalej podlegać kontroli?

- Należy przede wszystkim ustalić, czy na pewno zbiornik nie jest użytkowany. W związku z tym należy pozyskać informację o tym, czy został on odcięty. Jeżeli ustalono, że nie jest użytkowany, to nie należy go nigdzie wliczać, natomiast jeśli nadal jest używany, to należy wliczyć do ogólnej liczby zbiorników.

36. Czy adresy, z których wywożone są nieczystości ciekłe, potwierdzone przez firmę asenizacyjną (wywóz), ale niepotwierdzone przez gminę/urząd, należy zliczać jako nieruchomości (zbiorniki) oraz wliczać ilości odebrane do całkowitej puli ścieków odebranych w gminie?

- Tak, należy zliczać.

37. Czy w kolumnie 6 należy uwzględniać jednorodzinne, wielorodzinne domy, firmy, instytucje, ROD, domki letniskowe, na których zlokalizowane są zbiorniki bezodpływowe?

- Tak, wszystkie zbiorniki mieszczące się na terenie gminy.

38. W przypadku, gdy gmina nie podała danych dot. liczby osób zameldowanych (kolumny 10-11) dla danej nieruchomości wyposażonej w zbiornik, czy można przyjąć średnią liczbę osób w danym gospodarstwie domowym, którą podaje gmina?

- Nie. Gmina ma ustawowy obowiązek podania liczby osób zameldowanych i takie dane muszą znaleźć się w sprawozdaniu.

39. Część gmin nadal utrzymuje w swoich regulaminach jedynie informację, że mieszkaniec nie powinien dopuścić do przelania nieczystości ciekłych i wylania ich ze zbiornika. Gminy nie wprowadziły częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych do regulaminu utrzymania czystości i porządku (dot. kol. 25).

- Rada gminy jest zobowiązana określić w regulaminie, w jakich odstępach czasowych właściciele nieruchomości mają pozbywać się nieczystości ciekłych. Rozumie się przez to jak często ma być to wykonywane, a nie kiedy dokładnie ma to nastąpić. Jeżeli Rada gminy określi w regulaminie np. „właściciele nieruchomości zobowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób systematyczny, nie dopuszczając do przepełnienia się urządzeń do gromadzenia nieczystości”, to obowiązek nie został wypełniony, ponieważ określa tylko ogólny wymóg pozbywania się nieczystości ciekłych.

40. Czy w trakcie kontroli mieszkańca, urzędnik weryfikując np. dowody uiszczania opłat, może poprosić o okazanie dokumentów z dowolnego czasu w przeszłości (np. tak długo, jak osoba kontrolowana jest w posiadaniu nieruchomości), czy może żądać okazania dokumentów za ograniczony okres w przeszłości?

- Prosimy o informację tylko za rok 2024.

41. Przypadek: gmina ma w regulaminie zapis o kwartalnej częstotliwości wywozu nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych. Urzędnik, kontrolując mieszkańca nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy, otrzymuje dwa dowody opłat za wywóz nieczystości płynnych: wg dokumentów pierwszy odbiór miał miejsce 12 miesięcy wcześniej, drugi odbiór 2 miesiące wcześniej. Biorąc pod uwagę, że mieszkaniec powinien okazać dokumenty potwierdzające odbiór przynajmniej raz na kwartał, można stwierdzić, że wypełnił obowiązek wywozu częściowo – gmina nie posiada potwierdzeń wywozu z przynajmniej dwóch kwartałów. Jak w takim przypadku powinna być potraktowana kontrola dokumentów – jako kontrola, z której wynika brak posiadania dowodów uiszczania opłat, czy jako kontrola z dowodami uiszczania opłat?

- Jako kontrola, z której wynika brak posiadania dowodów uiszczania opłat, ponieważ jeśli mają to być kwartalne kontrole, co ustaliła gmina, to mieszkaniec nie spełnił obowiązku wynikającego z regulaminu.

42. Przypadek: na terenie gminy znajduje się 180 zbiorników bezodpływowych, ale w 60 przypadkach gmina nie posiada informacji na temat meldunku, natomiast wie, że zbiornik na danej nieruchomości jest użytkowany (potwierdzeniem są odbiory nieczystości zawarte w sprawozdaniu kwartalnym).

Jak uzupełnić tabelę w takiej sytuacji?

- W takiej sytuacji prosimy o wpisanie 180 do kolumny nr 6, a do kolumny nr 10 tylko osoby, o których gmina wie, że są zameldowane (np. 150 osób korzysta ze 120 zbiorników). W kolumnie 12 – jeżeli gmina ma informacje, to wpisuje, a jak nie ma, to nie wpisuje. W kolumnie 18 – wpisane z wodomierza, a dla osób z kolumny 12 – wyliczenie $3 \text{ m}^3/\text{miesiąc}/\text{osobę}$.

43. Jak traktować takie nieruchomości jak szkoły, przedszkola, wulkanizacje, zakłady produkcyjne posiadające zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków?

- Takie osoby (uczniowie, pracownicy) traktujemy jako „czasowo przebywające”. Szkoły powinny posiadać wodomierz, więc można bez problemu wpisać dane do kolumny 18. W reszcie przypadków prosimy o wyliczenie z $3 \text{ m}^3/\text{osobę}/\text{miesiąc}$ o ile są to osoby zameldowane pod danym adresem (nie uwzględniamy osób „czasowo przebywających” niezameldowanych).

44. Jeżeli stacja zlewna znajduje się przy oczyszczalni ścieków i ma ten sam adres co oczyszczalnia, jak uzupełnić kolumny 29-32?

- W takiej sytuacji prosimy o wpisanie tego samego adresu w obie rubryki.

45. kol. 10 i 11 (liczba osób zameldowanych) – w przypadku, gdy gmina podała 0 (zero) osób zameldowanych lub też nie podała danych dot. liczby osób zameldowanych dla danej nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy lub przydomową oczyszczalnię ścieków (dalej poś), czy można przyjąć średnią liczbę osób w danym gospodarstwie domowym, którą przekazuje gmina? W innej sytuacji należałoby przyjąć wartość „zero” (a w tej sytuacji nawet, gdy jest informacja o poborze wody, to i tak wyjdzie „0” dla kol. 18)

- Gmina ma ustawowy obowiązek podania liczby osób zameldowanych. Jeżeli faktycznie jest 0 osób zameldowanych, to tak przyjmujemy. Wtedy dla kolumn dot. poboru wody, gdy nie ma wodomierza i nie ma wiedzy, ile osób mieszka, to przyjmujemy 0. Jeżeli wiadomo, ile osób mieszka (na stałe) w nieruchomości, to prosimy o wyliczenie $3 \text{ m}^3/\text{osobę}/\text{miesiąc}$. Dla osób „czasowo przebywających”, np. szkoły, warsztaty, domki letniskowe – prosimy nie wyliczać dla nich poboru wody.

46. Jaki system wyliczeń przyjąć w sytuacji, gdy na terenie gminy znajdują się zbiorniki rozdzielone na m.in. firmy/instytucje/ROD/domki letniskowe? Czy nieruchomości wyposażone w zbiorniki (dla firm, instytucji, ROD, domków letniskowych) należy ująć w tych wyliczeniach).

- Należy przyjąć ogólną liczbę zbiorników, więc zliczamy każdy zbiornik, niezależnie od tego, kto z niego korzysta.